

Tuberkuulozi

KËSHILLA PËR PACIENTË

Razvanip/Dreamstime.com

Kjo broshurë flet për çështje të rëndësishme, në mënyrë që mjekimi i tuberkulozit të jetë sa më i mirë. Mjekimi ka nevojë për përpjekje të vazhdueshme dhe përgjegjshmëri. Personeli mjekues do t'i u ndihmojë dhe do t'i u mbështesë sa më shumë të jetë e mundur. Duke bashkëpunuar do të arrijmë rezultatin më të mirë.

Juve jeni prekur nga tuberkulozi, i cili është një sëmundje që zakonisht shfaqet te mushkëritë dhe që shkaktohet nga bakteria Mycobacterium tuberculosis. Tuberkulozi mjekohet me ilaçe dhe ju do të shëroheni kur t'i merrni rregullisht të gjitha ilaçet e tuberkulozit gjatë gjithë kohës së mjekimit. Analizat, mjekimi, shtrimi në spital dhe vizitat e kontrollit janë janë falas.

A ngjitet tuberkulozi te njerëz të tjerë?

Tuberkulozi ngjitet me anët të rrugëve aerogene, kur grimca të vogla bakteriesh kalojnë në mushkëri. Ai nuk ngjitet, për shembull, me anë të sendeve apo mjeteve të ushqimit (luga, thika, piruni etj). Ngjitja është e mundur nëse sëmurenit nga tuberkulozi i rrugëve të frysma marrjes. Kur kolliteni, kur flisni, kur teshtitni apo kur këndoni, në ajër shpërndahen shumë bakterie që përhapin sëmundjen. Përhapja e sëmundjes analizohet me anë të analizës me lëndë ngjyrosëse dhe kur rezulati del pozitiv, kjo tregon për një shkallë të konsiderueshme përhapjeje.

Mund ta ndaloni përhapjen e bakterieve kur kolliteni duke mbuluar gojën dhe hundën me facoletë, ose duke u kollitur te mënga e veshjes, në rast se nuk keni facoletë. Rreziku i ngjitjes së sëmundjes ulet shumë gjatë javëve të para të mjekimit. Zakonisht fëmijët nuk e përhapin sëmundjen sepse fuqia e kollitjes është e ulët dhe sëmundja nuk shfaqet në mushkëri, por në organe të tjera të trupit.

Si mjekohet tuberkulozi?

Tuberkulozi shërohet përgjithmonë vetëm me anë të një mjekimi afatgjatë. Bakteriet janë të forta dhe lehtësish bëhen rezistente ndaj ilaçeve. Për këtë shkak, sëmundja trajtohet duke bashkërenditur ilaçe të ndryshme gjatë një kohe prej dy muajsh. Koha e mjekimit rritet kur ilaçet ndërpriten për shkak të efekteve të dëmshme, kur ilaçet duhen ndërruar ose kur bakteria është rezistente ndaj disa ilaçeve të caktuara.

Në versionin më të përhapur të sëmundjes, në rastin e meningitit dhe të tuberkulozit të kockave, koha e mjekimit është nga 9 deri në 12 muaj. Nëse bakteria është

Kollituni normalisht - kështu nuk ia ngjitni sëmundjen të tjerëve

- Mos u kollitni në drejtim të njerëzve të tjerë.
- Kollituni dhe teshtini fort në facoletë. Nëse nuk keni facoletë, atëherë kollituni në pjesën e sipërme të mëngës së bluzës.
- Hidheni facoletën në koshin e plehrave.
- Lani dhe dizinfektoni duart me dizinfektues duarsh.

rezistente ndaj të paktën dy ilaçeve bazë, atëhere koha e mjekimit mund të zgjasë deri në dy vjet.

Lidhur me kurën mjekësore të tuberkulozit duhen marrë parasysh edhe ilaçe të tjera, sepse disa prej tyre mund të humbasin efektin përkatës nëse përdoren një-kohësht. Ndaj është e rëndësishme që t'i tregoni mjekut për të gjitha ilaçet që keni në përdorim.

Shtatzënia dhe dhënia e gjirit

Tuberkulozi mund të kurohet lehtësisht edhe gjatë sh-tatzënës dhe kohës së dhënes së gjirit. Njëkohësisht edhe parandalohet përhapja e sëmundjes te foshnja.

Çfarë është mjekimi në izolim?

Tuberkulozi përhapet më lehtë para dhe gjatë fillimit të mjekimit. Me anë të mjekimit në izolim parandalohet përhapja e sëmundjes te njerëzit më të afërm, te pacientët e tjerë dhe te punonjësit. Pacienti që rrezikon të përhapë sëmundjen mjekohet në dhomën e tij/saj personale, ku ka pastrim të fuqishëm dhe të veçantë të ajrit. Mjekimi në izolim zakonisht zgjat dy javë prej fillimit të kurës mjekësore. Gjatë kësaj kohe pacienti, në shumicën e rasteve, nuk mund të largohet nga dhoma. Punonjësit mbrohen duke u pajisur me mbrojtëse të rrugëve të frymëmarrjes.

Nëse sëmundja është rezistente ndaj ilaçeve, atëhere mjekimi në izolim zgjat deri sa të vërtetohet se ilaçet kanë efekt te bakteriet dhe kur nuk ekziston më rreziku i përhapjes së sëmundjes. Sipas ligjit finlandez mbi përhapjen e sëmundjes, në rast nevoje pacienti mund të detyrohet me mjekim në izolim për parandalimin e përhapjes së sëmundjes.

Çfarë do të thotë sqarimi i përhapjes së sëmundjes me anë të kontaktit?

Nëse i sëmuri nga tuberkulozi është fëmijë dhe sëmundja është ngjitetë, atëhere në bazë të ligjit mbi përhapjen e sëmundjes bëhet sqarimi i kontakteve të fëmijës, qëllim i të cilit është ndalimi i përhapjes së sëmundjes. Në rrethin e ngushtë të fëmijës mund të ketë njerëz që e kanë marrë sëmundjen, mund të ketë njerëz të sëmurë ose mund të gjendet personi nga i cili është përhapur sëmundja. Infermierja sqaron bashkë me pacientin se kush janë njerëzit me të cilët ai/ajo ka patur kontakt të ngushtë gjatë kohës kur u sëmur. Këta njerëz thirren për kontroll mjekësor te qendra shëndetësore dhe fëmijët kontrollohen në spital. Të gjithëve u bëhen radiografi me rreze rëntgen dhe atyre që shfaqin simptoma të sëmundjes u merren mostrat e para. Të sëmurët mjekohen me ilace ndërsa fëmijëve dhe personave të tjerë me rezistencë të dobësuar organizmi

Jyrki Luukkonen

u jepet një kurë mjekësore parandaluese. Njerëzit që kanë qenë në rrezen e veprimit të sëmundjes mbahen nën vëzhgimin e mjekut për një vit duke iu bërë radiografi (rreze röntgen) pas 6 dhe 12 muajsh që nga koha e kontrollit të parë.

Zbatimi i mjekimit dhe mbajtja nën kontroll mjekësor

Fillimi i mjekimit dhe kontrolllet bëhen në spital. Mjekimi me ilaçe jepet në spital nën vëzhgimin e personelit mjekësor dhe kjo vazhdon edhe pas daljes nga spitali. Çdo 1 ose 2 muaj, mjeku bën vlerësimin e ecurisë e mjekimit dhe gjendjen tuaj me anë të analizave të gjakut dhe të radiografive me rreze röntgen. Pështyma e kollës analizohet kohë pas kohe për t'u siguruar që bekteriet e tuberkulozit po zhduken.

Mjekimi i kontrolluar ndihmon në shërimin e sëmundjes

Mjekimi i kontrolluar është pjesë e rëndësishme e mjekimit me ilaçe. Qëllimi i tij është t'iu mbështesë në zbatimin afatgjatë të kurës me ilaçe dhe t'iu ndihmojë për t'u shëruar. Infermierja ose ndonjë tjetër person i specializuar në këtë mjekim do t'iu kujtojë që të merrni ilaçet dhe do të kujdeset që t'i gjelltisni të gjitha ilaçet e tuberkulozit. Njëkohësisht ai/ajo do të monitorojë edhe gjendjen tuaj shëndetësore, do të hetojë efekte të dëmshme të kurës në rast se ka, si dhe do të kujdeset në bashkëpunim me ju që kontrolllet mjekësore të zbatojen me përpikmëri. Ky punonjës (kjo punonjëse) do të shërbejë si personi juaj mbështetës, me të cilin mund të bisedoni për gjendjen tuaj dhe për ato që iu shqetësojnë.

Kujdesuni mirë për vete

- Zbatoni këshillat për kollitjen
- Mësoni emrat e ilaçeve tuaja dhe dozat e tyre
- Pijini ilaçet duke zbatuar me përpikmëri rregullat
- Mos harroni të shkoni në kontrollet e caktuar mjekësorë
- Mos u dorëzoni - do të shëroheni nga tuberkulozi kur t'i keni marrë të gjitha ilaçet rregullisht dhe gjatë gjithë kohës së mjekimit

Pagesa dhe puna

Analizat e tuberkulozit, mjekimi në spital dhe ilaçet janë falas për ju. Jeni gati për punë pasi mjeku të sigurohet që nuk ka rrezik për përhapje të sëmundjes, që mjekimi po ecën pa vështirësi dhe gjendja juaj e përgjithshme është aq e mirë sa të mund të shkoni në punë. E njëjtë vlen edhe për shkollën, dërgimin e fëmijëve në cerdhe ose në shkollë. Në rast nevoje, gjatë kohës së mjekimit ose kur keni kontrollet mjekësore, mund të bisedoni edhe me punonjësin social për cështje që kanë të bëjnë me gjendjen tuaj për punë, përfitimet financiare, zbatimin e mjekimit ose për cështje që lidhen me strehimin.

Ilaçet mund të kenë efekte të dëmshme

Efekte të dëmshme zakonisht mund të ketë gjatë javëve ose muajve të parë të kurës mjekësore. Ndjesi të lehta të vjellti dhe dhimbjet e barkut janë të zakonshme dhe këto mund të ndaloohen duke ndërruar kohën e pirjes së ilaçeve ose në rast nevoje, duke pirë ilaçet që qetësojnë dhimbjet. Nëse keni temperaturë të lartë, dhimbje të forta barku ose ndryshime në lëkurë, menjëherë njoftoni mjekun që kujdeset për ilaçet tuaja ose mjekun në detyrë. Në raste të tillë ilaçet ndërpriten dhe situata mbahet nën vëzhgim edhe me anë të analizave të gjakut. Me qetësimin e simptomave mjeku do të rifillojë kurën mjekësore.

Shërimi i tuberkulozit

Po t'i merrni rregullisht dhe pa ndërprerje të gjitha ilaçet që iu jep mjeku, atëherë do të shëroheni nga tuberkulozi. Është shumë e rendësishme të mos t'i ndërpritni ilaçet ose të mos ta ndryshoni vetë mjekimin, sidomos në kohën kur simptomat dhe sëmundja duket sikur janë zhdukur. Nëse nuk i pini ilaçet, nëse nuk i pini ato rregullisht ose me doza të gabuara, sëmundja do të përparojë dhe te ju mund të zhvillohet bakterie që janë rezistente ndaj ilaçeve. Në secilin prej rasteve kurimi bëhet më i vështirë dhe nga tuberkulozi mund të rrezikoni të vdisni. Pra ju keni rolin kryesor në zbatimin e mjekimit, ju mund të influenconi në shërimin e sëmundjes. Personeli mjekësor është mbështetja juaj.

Kuzma | Dreamstime.com

Mbështetja e njerëzve të afërm është e rendësishme

Është shumë e rendësishme që njerëzit e afërm të jenë në dijeni të sëmundjes dhe mjekimit, që ata t'iu mbështesin gjatë kohës së mjekimit dhe t'iu ndihmojnë të shëroheni sa më shpejt.

Udhëzimet dhe kontaktet

Pasi të dilni nga spitali sigurohuni që me vete të keni udhëzimet e ilaçeve dhe që të dini si të vepronit në rast se keni probleme. Gjithashtu sigurohuni që të keni edhe të dhënat e atyre që marrin pjesë në mjekimin tuaj dhe që të dini mbi vazhdimin e tij.